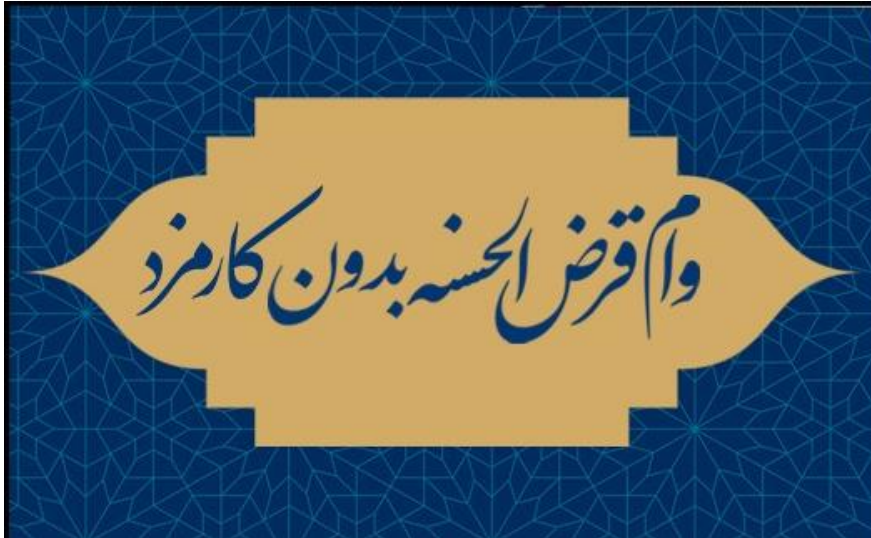

آرزویی که محقق شد ...

آشنایی با نظام وام قرض الحسنه بدون کارمزد

بهمن ماه
۱۴۰۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنْ تُقْرِضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا يُّضَاعِفْهُ لَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ
وَاللَّهُ شَكُورٌ حَلِيمٌ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ؛

اگر به خدا وام نیکو بدهید، آن را برای شما چند برابر میکند و شما را
می‌آمرزد و خدا، سپاسگزار، بردبار، دانای نهان و آشکار، عزیز و استوار است.

سوره تغابن آیات ۱۷ و ۱۸:

راجع به بانکها باید تحولی در آن
پیدا شود و ان شاءالله به تدریج
خواهد شد.
امام خمینی (ره)

امروز مسائل تازه‌ای در زمینه مسائل
پولی و بانکداری وجود دارند. اینها
را بایستی حل کرد.
مقام معظم رهبری (مدظله العالی)

زمان: ۵ دقیقه

وام قرض الحسنه بدون کارمزد

توسعه فرهنگ مقدس قرض الحسنه، آرزوی دیرینه بسیاری از علما، اندیشمندان و عموم مردم مسلمان بوده است. سه دسته فتاوا در این مورد وجود دارد:

- ۱) گرفتن کارمزد توسط قرض دهنده به هیچ صورتی جایز نیست؛
- ۲) گرفتن کارمزد توسط قرض دهنده در صورتی که درصدی از مبلغ وام نباشد، جایز است؛
- ۳) گرفتن کارمزد توسط قرض دهنده، اگرچه به صورت درصدی از مبلغ وام باشد، جایز است.

بنابراین مورد شماره ۱ پوشش دهنده موارد ۲ و ۳ نیز می‌باشد و در واقع «وام قرض الحسنه بدون کارمزد» نامیده می‌شود.

به نظر شما پیاده‌سازی وام قرض الحسنه، چه برکاتی برای مردم و جامعه دارد؟

زمان: ۵ دقیقه

آرزویی که محقق شد...

در گذشته، وام قرض الحسنه بدون کارمزد به شیوه‌های سنتی در خانواده‌ها و یا صندوق‌های محلی در دسترس بود. با رشد جوامع، مقیاس محدود پرداخت وام‌های پربرکت قرض الحسنه بدون کارمزد، با شیوه‌های سنتی، پاسخ همه اقشار را نمی‌داد و از سوی دیگر، مدل و الگویی اجرایی برای پیاده‌سازی این امر در مقیاس بزرگ وجود نداشت.

یک اکوسیستم همکارانه (متشکل از سازمان‌ها و مجموعه‌های خدمات‌دهنده) توانست با پیاده‌سازی یک نوآوری اجتماعی، راهکاری عملیاتی برای اجرایی کردن وام قرض الحسنه بدون کارمزد ارائه دهد. پیاده‌سازی وام قرض الحسنه مطابق با فتاوی‌ای همه علمای جهان اسلام و در مقیاس کلان، آرزویی دیرین بود که محقق گردید.

به نظر شما تفاوت پیاده‌سازی وام قرض الحسنه در مقیاس بزرگ و کوچک چیست؟ و چه مسائلی پیش روی آن است؟

زمان: ۵ دقیقه

الزامات اصلی پیاده‌سازی «نظام وام قرض‌الحسنه بدون کارمزد»

اولین گام ضروری برای پرداخت «وام قرض‌الحسنه بدون کارمزد»، کاهش حداکثری هزینه‌های بانک می‌باشد. اقدامات مربوط به این بخش در دو محور پیگیری شد و با انجام آنها **حدود ۸۰ درصد** از هزینه‌های بانک، کاهش یافت. این اقدامات عبارتند از:

(۱) حذف هزینه عملیاتی با استفاده از مسیر بانکداری دیجیتال و بدون شعبه.

(۲) حذف برخی از هزینه‌هایی که ذاتاً مربوط به بانک نبودند.

برخی خدمات، ذاتاً جزو فعالیت‌های اصلی بانک‌ها محسوب نمی‌شوند؛ لذا طی دوره‌ای حدوداً ۱۰ ساله و با هماهنگی‌های تنگاتنگ و دقیق، چند مؤسسه و شرکت تخصصی هم‌سو با قرض‌الحسنه و غیر تابعه بانک، ارائه اینگونه خدمات به اعضا (مشتریان) را برعهده گرفته و هزینه خدمات را مستقیماً از ایشان دریافت می‌نمایند. این خدمات‌دهندگان حدود ۲۵ سامانه را برای این منظور، طراحی و پیاده‌سازی نموده و بطور مستمر، مدیریت و به‌روزرسانی می‌نمایند.

کمی در ذهنتان در زمان، سفر کنید. خاطره و یا تجربه‌ای از این مسیر طولانی که طی شد دارید؟

زمان: ۲ دقیقه

انواع خدماتی که ذاتاً مربوط به بانک نیستند:

خدمات‌دهندگان به‌منظور انسجام در ارائه خدمات و تسهیل مراجعه اعضا، با هماهنگی یکدیگر، نسبت به طراحی و پیاده‌سازی سکویی جامع (سوپر اپلیکیشن) تحت عنوان «ام رسالت» اقدام نموده‌اند. از جمله خدماتی که از طریق این درگاه در اختیار اعضا قرار می‌گیرد، عبارتند از:

(۱) خدمات عضویت.

(۲) کارت: تامین و صدور کارت بانکی توسط یک شرکت خدمات‌دهنده انجام می‌شود.

(۳) ارسال کارت: کارت بانکی، توسط یک شرکت تخصصی، ارسال و تحویل می‌شود.

(۴) اعتبارسنجی.

(۵) زیرساخت‌ها: برای انجام امور فوق و استمرار خدمات، بهره‌برداری و به‌روزرسانی سامانه‌ها در طول دوره‌ای که عضو، به نحوی خدمات می‌گیرد، به زیرساخت‌هایی اعم از ساختمان، نیروی انسانی، مرکز داده، سخت‌افزارها، نرم‌افزارها، شبکه و ... نیاز است.

توجه داشته باشید که مالکیت هیچ کدام از این سامانه‌ها با بانک نیست.

به صورت گروهی بحث نمایید که مدل اصلی کسب و کار بانک چیست؟

و در نهایت ...

بنابراین متقاضیان وام قرض الحسنه، هزینه‌های خدمات را به خدمات‌دهندگان می‌پردازند و مبلغی اضافه بر وام، به بانک قرض الحسنه رسالت پرداخت نمی‌نمایند. هزینه خدمات به صورت جدا پرداخت می‌شود و نسبت ثابتی از مقدار وام نیست.

زمان: ۲ دقیقه

با این مدل، مانده هزینه‌های بانک، چگونه تأمین می‌شود؟

همان‌طور که بیان شد، ۸۰ درصد هزینه‌های بانک، کاهش یافت. باقیمانده هزینه‌های بانک که عمدتاً شامل هزینه‌های غیرعملیاتی و ستادی است، از محل درآمدهای حاصل از **خدمات بانکی غیر مرتبط با وام** (مثل درآمدهای وابسته به تراکنش‌ها و ...) و همچنین **درآمدهای غیرعملیاتی**، از جمله درآمدهای حاصل از وجوه نقد (که طبق مقررات و به‌منظور مدیریت ریسک نقدینگی، نگهداری آن ضروری است)، تأمین می‌گردد.

زمان: ۱ دقیقه

راهنمای وام قرض الحسنه بدون کارمزد و ورود به ام رسالت (خدمات دهندگان):

mmaher.ir

مشاهده مراسم آیین رونمایی «وام قرض الحسنه بدون کارمزد»:

زمان: ۱۰ دقیقه

به صورت گروهی بحث کنید:

وام قرض الحسنه بدون کارمزد را چگونه برای سایرین معرفی می‌نمایید؟

... و بدین ترتیب پس از قریب به ۲۰ سال کار مستمر پژوهشی، فنی و اجرایی،

«پرداخت وام قرض الحسنه بدون کارمزد»

امکان پذیر شد.

اندکی تعمق نمایید و در ذهنتان خاطرات سال‌های پیش را مرور کنید. شاید علت بسیاری

از این تلاش‌ها را الآن بهتر می‌فهمیم.

خدا قوت.

پیوست ۱: مصوبه شورای فقهی بانک مرکزی ج.ا.

گزارش دبیرخانه شورای فقهی با موضوع: «اصلاح شیوه محاسبه کارمزد
قرض الحسنه در شبکه بانکی» در هفتاد و چهارمین جلسه شورای فقهی مورخ
۱۴۰۱/۱۰/۲۱ مطرح و به شرح ذیل جمع بندی گردید:

**الف- مدل پیشنهادی بانک قرض الحسنه رسالت و مدل عملیاتی پیشنهادی دوم بانک
قرض الحسنه مهر ایران، جهت اجرا خلاف شرع تشخیص داده نشد. بانک‌های مذکور
موظفانند پس از شش ماه گزارشی از شیوه اجرای این بند را جهت طرح در شورای
فقهی ارائه کنند.**

پیوست ۲: گزیده‌ای از صحبت‌های مسئولین

دکتر خاندوزی، وزیر امور اقتصاد و دارایی:

آرزو داریم این مسیر به‌عنوان یکی از امیدهای جریان تحول‌گرا و به‌ویژه در جهت رفع دغدغه‌ای که علما و مراجع‌مان دارند، به رشد و بالندگی خود در جهت تأمین نیازهای مردم ادامه دهد.

دکتر فرزین، رئیس کل بانک مرکزی:

ما با یک الگوی بسیار جدیدی روبرو هستیم؛ چیزی که برای ما سال‌ها به‌عنوان یک آرمان و آرزو بوده که بتوانیم قرض‌الحسنه را توسعه دهیم.

دکتر پوراابراهیمی، رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس:

خیلی خوشحالیم که الحمدلله یک کار بسیار ارزشمند در نظام اسلامی، براساس مبانی و آموزه‌های دینی ما به‌عنوان یک سنت ویژه قرض‌الحسنه، سال‌ها شکل گرفته است.

مرحوم دکتر موسویان، عضو فقید شورای فقهی بانک مرکزی:

در کنفرانس بانک‌های اسلامی در مالزی، موضوع بانک قرض‌الحسنه رسالت را ارائه کردم که خیلی مورد استقبال واقع شد و معتقد بودند این اتفاق، یک گام رو به جلو در حوزه بانکداری اسلامی است.

آرزویی که محقق شد...

وام قرض الحسنه بدون کارمزد

بنگاه قرض الحسنه
بنگاه قرض الحسنه

در نظام پرداخت وام قرض الحسنه بدون کارمزد، بانک قرض الحسنه، وام قرض الحسنه را بدون کارمزد (زیاده بر قرض) پرداخت می نماید و متقاضی، هزینه های خدمات را مستقیماً به خدمات دهندگان غیر بانکی می پردازد.

